భారతదేశ ఉనికి - నిమ్నోన్నతాలు

భారతదేశ ఉనికి

గోళాకారంగా వుండే భూమికి నమూనా" గ్లోబు". గ్లోబు పై ఒక ప్రదేశం ఎక్కడ వుందో చెప్పడాన్ని "ఉనికి" అంటారు . ఇది మీకు అర్థం కావాలంటే ముందుగా మీకు క్రింది ఇచ్చిన అంశాల గురించి తెలియాలి.

. **భూమధ్య రేఖ** : గోళాకారంగా వున్న భూమికి మధ్యగా భూమి చుట్టూ గీయబడిన అతి పెద్ద వృత్తాన్ని "భూమధ్య రేఖ " అంటారు .

. **అక్షాంశాలు** : భూమధ్యరేఖకు సమాంతరంగా ఒక డిగ్రీ తేడాతో భూమి యొక్క ఉత్తర దక్షిణ ధృవాల వరకూ గీయబడిన ఊహ రేఖలను "అక్షాంశాలు" అంటారు . వీటినే సమాంతర రేఖలు అంటారు . మొత్తం అక్షాంశాలు భూమధ్యరేఖతో కలిపి 181.

. **ఉత్తరార్ధ గోళం** : భూమధ్యరేఖకు ఉత్తరంగా వున్న అర్ధగోళాన్ని "ఉత్తరార్ధ గోళం" అంటారు . దీనిలో 90 అక్షాంశాలుంటాయి . వీనిని ఉత్తర అక్షాంశాలు

Scanned with CamScanner

అంటారు .ఈ అర్ధగోళంలో ఉత్తర అమెరికా, యూరప్, ఆసియా ఖండాలు ఉన్నాయి.దక్షిణ అమెరికా ఉత్తర భాగం-ఆఫ్రికా మధ్య భాగం గుండా "భూమధ్యరేఖ" పోతుంది.

🌲.**దక్షిణార్ధ గోళం :** భూమధ్యరేఖకు దక్షిణంగా వున్న అర్ధగోళాన్ని "దక్షిణార్ధ గోళం" అంటారు . దీనిలో గల 90 అక్షాంశాలను , దక్షిణ అక్షాంశాలు అంటారు .దక్షిణార్ధ గోళంలో ఆస్ట్రేలియా, అంటార్కిటికా ఖండాలు ఉన్నాయి.

🌲. **రేఖాంశాలు :** ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఖచ్చితమైన సమయ నిర్ధారణ కొరకు గ్లోబుపై నిలువుగా గీయబడిన 360 రేఖలను "రేఖాంశాలు "అంటారు . వీటినే మధ్యాహ్న రేఖలు అంటారు .

🌲.**గ్రీనిచ్ రేఖాంశం :** ఉత్తర దక్షిణ ధృవాల నుండి భూమిపై నిలువగా ప్రపంచానికి మధ్యగా గీయబడిన రేఖను 0 ° రేఖాంశం అంటారు . ఇది ఇంగ్లాండ్ దేశంలోని గ్రీనిచ్ ఖగోళ కేంద్రం గుండా పోతుంది . కావున దీనినే గ్రీనిచ్ రేఖాంశం అని కూడ అంటారు . దీనిని ప్రపంచ ప్రామాణిక రేఖాంశంగా గుర్తించారు .

Scanned with CamScanner

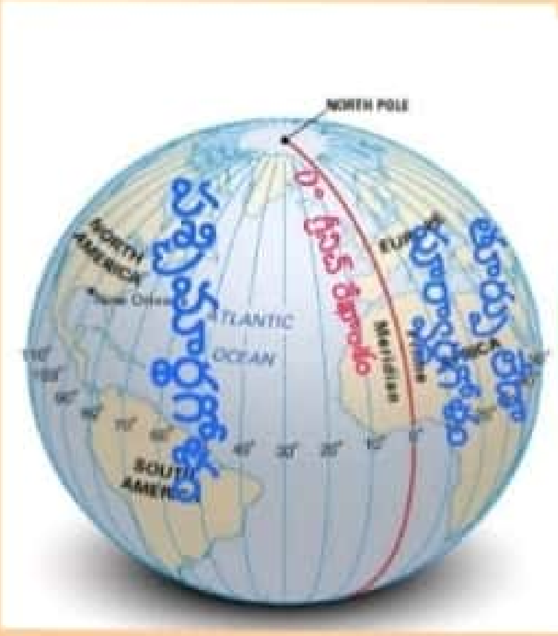

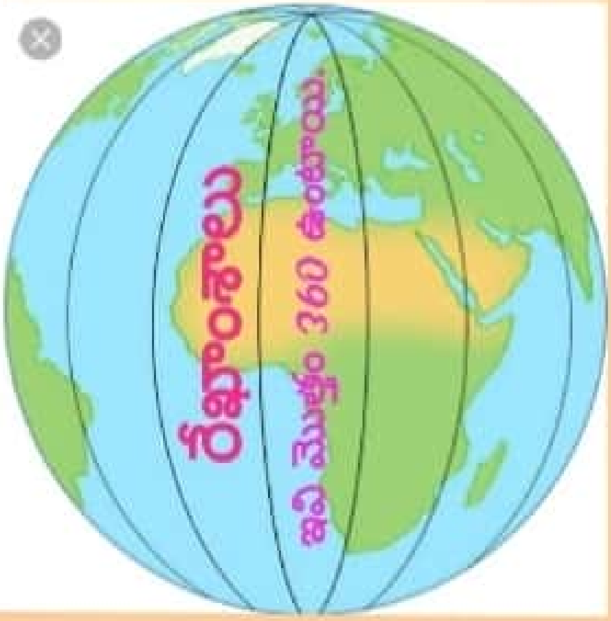

🌲. **తూర్పు లేదా పూర్వార్ధ గోళం :** గ్రీనిచ్ రేఖాంశానికి తూర్పున గల అర్ధగోళాన్ని తూర్పు లేదా పూర్వార్ధగోళం అంటారు. దీనిలో 180 రేఖాంశాలు గలవు. రేఖాంశాల పరంగా ఈ అర్ధగోళంలో ఆసియా, ఆస్ట్రేలియా

Scanned with CamScanner

ఖండాలు గలవు. ఆఫ్రికా పశ్చిమభాగాల గుండా గ్రీనిచ్ రేఖ పోతున్నది.

🌲.**పశ్చిమార్ధగోళం** : గ్రీనిచ్ రేఖాంశానికి పశ్చిమాన గల అర్ధగోళాన్ని" పశ్చిమార్ధగోళం" అంటారు. దీనిలో కూడా 180 రేఖాంశాలు గలవు. పశ్చిమార్ధగోళంలో ఉత్తర, దక్షిణ అమెరికా ఖండాలు గలవు.

🌸🌸భారతదేశ ఉనికి 🌸🌸

భారతదేశం అక్షాంశాల పరంగా చూస్తే ఉత్తరార్ధగోళంలో 8° 4' ఉత్తర అక్షాంశం నుండి 37° 6' ఉత్తర అక్షాంశాల మధ్య (29 అక్షాంశాలలో) విస్తరించి వుంది. భారతదేశం మధ్యగా 23 1 / 2 ° ఉత్తర అక్షాంశం అయిన కర్కట రేఖ పోవుచున్నది .

రేఖాంశాల పరంగా భారతదేశం తూర్పు లేదా పూర్వార్ధ గోళంలో 68 ° 7 ' నుండి 97 ° 25 ' తూర్పు రేఖాంశాల మధ్య విస్తరించి వుంది .

🌷**భారతప్రామాణికరేఖాంశం**🌷 : భారతదేశ ప్రామాణిక రేఖాంశం 82 1/2° లేదా 82° 30' తూర్పు

Scanned with CamScanner

రేఖాంశం. ఇది భారతదేశం యొక్క సమయాన్ని నిర్ధారిస్తుంది.

కాల గణన : భూమి తన చుట్టూ తాను తిరిగి రావడానికి అనగా 360 రేఖాంశాలు ఒకసారి తిరిగి రావటానికి సుమారుగా 24 గంటలు లేదా 24 x 60 = 1440 నిమషాలు సమయం పడుతుంది . అనగా ఒక రేఖాంశాన్ని దాటడానికి 4 నిమిషాల సమయం పడుతుంది . భూమి పశ్చిమం నుండి తూర్పుకి తిరుగుతుంది కావున తూర్పు అర్థ గోళం వారికి ముందుగా సూర్యోదయం అవుతుంది .

భారతదేశ విస్తరణ - రాజకీయ విభాగాలు

ప్రపంచ భూభాగంలో భారతదేశ వైశాల్యం 2.47 % . మనది ప్రపంచంలో 7 వ పెద్ద దేశం . ఈ దేశంలో 28 రాష్ట్రములు , 8 కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలు గలవు . దేశ వైశాల్యం 3,287,263 చ ॥ కి ॥మీ .

భారతదేశ చిట్టచివరి ప్రాంతాలు

ఉత్తరాన : కిలిగ్ దావన్ పాస్ , జమ్మూ కాశ్మీరు .
దక్షిణాన : ప్రధాన భూభాగం అయితే -

కన్యాకుమారి , తమిళనాడు .

దక్షిణాన : (సముద్ర జలాల్లో అయితే) ఇందిరా పాయింట్ , అండమాన్ నికోబార్ దీవులు.

తూర్పున : అరుణాచల్ ప్రదేశ్ ,

పశ్చిమాన : గుజరాత్ లోని రాజ్ ఆఫ్ కచ్ .

🌹. భారతదేశం యొక్క ఉత్తర - దక్షిణ చిట్ట చివరి ప్రాంతాల మధ్య దూరం 3214 కి.మీ.🌹.తూర్పు - పడమరల మధ్య దూరం 2933 కి.మీ.🌹. దేశంలో వైశాల్యపరంగా పెద్ద రాష్ట్రం *రాజస్థాన్* చిన్నది *గోవా*.🌹. 17 రాష్ట్రాలకు 15200 కి.మీ. పొడవైన భూసరిహద్దు కలదు .🌹. సముద్ర తీర రేఖగాని విదేశి సరిహద్దు గాని లేని రాష్ట్రాలు 5. వీనిని "భూపరివేష్టిత" రాష్ట్రాలంటారు.

Scanned with CamScanner

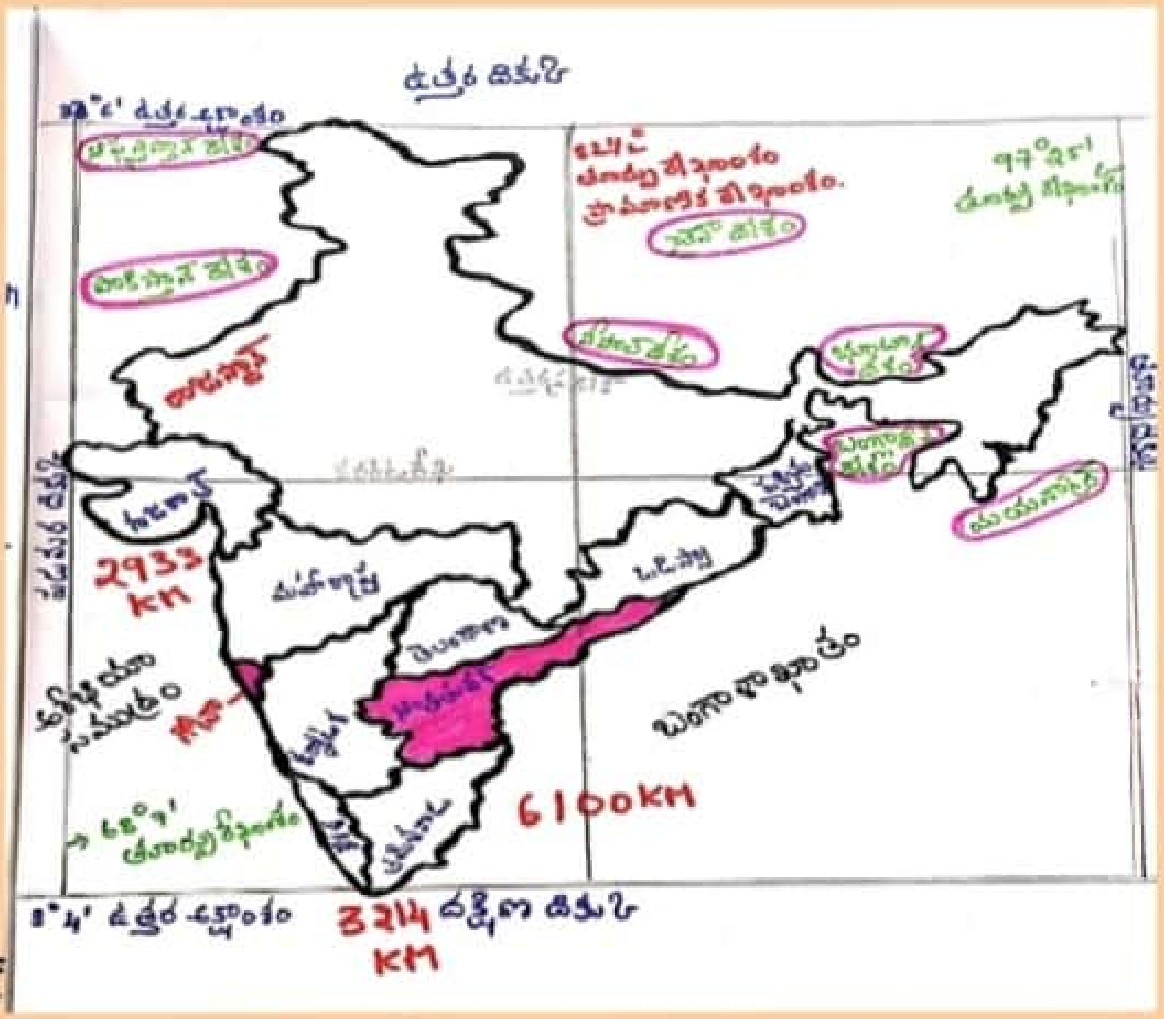

భారతదేశాన్ని మన పొరుగు దేశాలను వేరు చేస్తున్న సరిహద్దు రేఖలు.....

ఇండియా - పాకిస్తాన్ : రెడ్ క్లిఫ్ రేఖ

ఇండో - పాక్ -ఆఫ్ఘనిస్తాన్ : డ్యూరాండ్ రేఖ

ఇండియా - చైనా : మెక్మోహన్ రేఖ

ఇండియా - మయన్మార్ : పాట్ కాయ్ బమ్

Scanned with CamScanner

పర్వతాలు

ఇండియా - శ్రీలంక : పాక్ జలసంధి

🌷🌷 భారతీయ నిమ్నోన్నతాలు 🌷🌷

మన దేశ వైశాల్యం 3 , 28 మిలియన్ల చ ॥ కి ॥మీ . ఇంత విశాలమైన భూభాగంలో అనేక ఎత్తు పల్లాలు గలవు. వీనినే నిమ్నోన్నతాలు లేదా భూభాగ రూపురేఖలు అంటారు . మనదేశ భూభాగాన్ని క్రింది పేర్కొన్న నైసర్గిక స్వరూపాలుగా వర్గీకరించవచ్చును.

1. హిమాలయాలు - ఇతర పర్వతశ్రేణులు

2 బృహత్ - ఉత్తర మైదానాలు (గంగా - సింధు మైదానం)

3. గొప్ప భారతదేశపు ఎడారి (థార్ ఎడారి)

4. ద్వీపకల్ప పీఠభూమి

5. తీరమైదానములు

6. దీవులు

🌹🌹 హిమాలయ పర్వతాలు 🌹🌹

Scanned with CamScanner

హిమాలయాలు భారతదేశానికి ఉత్తరాన జమ్మూకాశ్మీర్ రాష్ట్రం నుండి తూర్పున అరుణాచల్ ప్రదేశ్ వరకు సహజమైన రక్షణ కోట వలే అర్ధచంద్రాకారంగా విస్తరించి వున్నాయి . ఇవి 5 లక్షల చదరపు కిలోమీటర్ల విస్తీర్ణములో విస్తరించి వున్నాయి . ఇవి జమ్మూకాశ్మీరు నుండి అరుణాచల్ ప్రదేశ్ వరకూ 2400 కి.మీ. ఉన్నాయి. ఇవి పాకిస్తాన్, ఇండియా, నేపాల్, చైనా, భూటాన్, మైన్మార్ దేశాలలో విస్తరించి ఉన్నాయని చెప్పవచ్చు.

హిమాలయాల పుట్టుక

ప్రస్తుతం హిమాలయాలు గంగా సింధు మైదానం వున్న చోటు 6 కోట్ల సం||లకు పూర్వం టెథిస్ అనే సముద్రం వుండేది. అప్పట్లో టెథిస్ సముద్రానికి ఉత్తరంగా వున్న భూభాగాన్ని "అంగారా" భూభాగమని , టెథిస్ సముద్రానికి దక్షిణంగా ఈ భూభాగాన్ని "గోండ్వానా" భూభాగమని భూ విజ్ఞాన శాస్త్రజ్ఞులచే పిలవబడ్డాయి . వీరి అభిప్రాయం ప్రకారం మధ్య మహాయుగ కాలంలో , భూ అంతర్భాగంలో సంభవించిన సంపీడన బలాల వలన అంగారా భూభాగం , గోండ్వానా భూభాగాలు ఒక దానికి ఒకటి అభిముఖంగా కదలటం వలన టెథిస్

Scanned with CamScanner

సముద్రంలో నిక్షేపించబడిన అవక్షేప శైథిల్య పదార్థమంతా ముడతలు పడి ఆ ముడతలు పైకి లేవగా ఏర్పడిన పర్వతాలే హిమాలయాలు .

హిమాలయాల ప్రాముఖ్యత

హిమాలయాలు అత్యంత ఎత్తైనవి. హిమాలయాలు ఇటీవల కాలములో ఏర్పడ్డాయి . కావున వినిని నవీన ముడుత పర్వతాలుగా పిలుస్తారు . ఇవి మన భారత దేశానికి ఉత్తరాన సహజ రక్షణ గోడ వలే వుండి ప్రాచీన కాలము నుండి నేటి వరకూ అనేక విదేశ దండయాత్రల నుండి రక్షిస్తున్నాయి . మరియు ఉత్తర ఆసియా నుండి వీచే చలిగాలులు నుండి రక్షణ కల్పిస్తున్నాయి . ఇచట కరిగే మంచువలన అనేక జీవనదులు ఏర్పడి మన దేశాన్ని సస్యశ్యామలం చేస్తున్నాయి . అత్యంత సారవంతమైన , భారతదేశపు ఉత్తర మైదానం హిమాలయ నదుల నిక్షేపాల వల్లనే ఏర్పడినది . నైరుతి ఋతుపవన వ్యవస్థ మన దేశాన్ని విడిచిపెట్టి పోకుండా ఇవి అడ్డగించి దేశాన్ని వర్షాభావ పరిస్థితుల నుండి రక్షిస్తున్నాయి . ఇచట గల అనేక ఔషధ మొక్కలు వ్యాధుల నివారిణిలుగా ఉపయోగపడుతున్నాయి హిమాలయాల్లో కొన్ని ప్రాంతాలు వేసవి విశ్రాంతి

Scanned with CamScanner

స్థావరాలుగా అభివృద్ధి చెంది విదేశీ పర్యాటకులను సైతం ఆకర్షించి విదేశి ! మారకద్రవ్యాన్ని సమకూరుస్తున్నాయి .

🍒🍒హిమాలయాల వర్గీకరణ 🍒🍒

ఎత్తును అనుసరించి హిమాలయ పర్వతాలను

3 సమాంతర శ్రేణులుగా విభజించవచ్చును . అవి

1. హిమాద్రి లేదా అత్యున్నత హిమాలయాలు

2 హిమాచల్ లేదా నిమ్న హిమాలయాలు

3. శివాలిక్ కొండలు లేదా బాహ్య హిమాలయాలు

1. హిమాద్రి లేదా అత్యున్నత హిమాలయాలు

హిమాలయ పర్వత శ్రేణులన్నింటిలోకి ఇది అత్యున్నతమైనది . ఇది జమ్మూకాశ్మీరు నుండి అరుణాచల్ ప్రదేశ్ వరకు అవిచ్ఛిన్నంగా విస్తరించి వుంది .

దీని సరాసరి ఎత్తు 6100 మీటర్లు . ఈ హిమాద్రిలోనే ప్రపంచంలోకెల్లా అత్యున్నత శిఖరాలున్నాయి . అవి ఎవరెస్ట్, K2, కాంచనగంగ, మకాలు, ధవళగిరి, మనస్లు, అన్నపూర్ణ, చో -ఓ -యూ, నంగ ప్రభాత్,

Scanned with CamScanner

నందాదేవి, నామ్చా బర్వా.

🍒. భారతదేశంలో కెల్లా ఎత్తైన శిఖరమేది ?

హిమాలయ పర్వతాలలో కెల్లా ఎత్తైన శిఖరం ఎవరెస్టు దీని ఎత్తు 8848 మీటర్లు . ఇది నేపాల్ లో వుంది .

రెండవ స్థానం K2 లేదా గాడ్విన్ అస్టిన్ -దీని ఎత్తు 8611 మీటర్లు . అయితే ఇది ప్రస్తుతం పాక్ ఆక్రమిత కాశ్మీర్ లో వుంది .

3 వ స్థానం కాంచన గంగా పర్వతానిది -దీని ఎత్తు 8598 మీటర్లు . ఇది భారతదేశంలోని సిక్కిం రాష్ట్రంలో వుంది . కాబట్టి భారతదేశంలో కెల్లా ఎత్తైన శిఖరం కాంచనగంగ ,

ఎవరెస్ట్ శిఖరానికి స్థానికముగా అనేక పేర్లతో పిలుస్తున్నారు . అవి .

🌼. నేపాల్ - గౌరీశంకర్ 🌼. ఇండియా - సాగర్ మాత 🌼. టిబెట్-చమోలుంగ్మ 🌼. చైనా. . . . కోమోలుంగ్మ

2. హిమాచల్ లేదా నిమ్న హిమాలయాలు

హిమాద్రికి దక్షిణంగా హిమాచల్ పర్వత శ్రేణి కలదు .

Scanned with CamScanner

దీని వెడల్పు 60 నుండి 80 కి.మీ. ఎత్తు 1000 నుండి 4500 మీ . ఇవి హిమాద్రి వలే అవిచ్ఛిన్న శ్రేణులు గావు . వీనిలో అనేక విచ్ఛిన్న పర్వత వరసలు గలవు . అవి 1. పీర్ పంజల్ పర్వతశ్రేణి 2. నాగటిబ్బా శ్రేణి 3. మహాభారత్ 4. ముస్సోరి 5. దౌల్ ధార్ శ్రేణి. ఈ శ్రేణిలో ముఖ్యమైనది, పొడవైనది కాశ్మీర్లో గల పీరిపంజల్ శ్రేణి దీని పొడవు 400 కి.మీ. ఎత్తు 4,000 మీటర్లు. హిమాద్రి తో పోలిస్తే హిమాచల్ శ్రేణిలో చలి ప్రభావం తక్కువ ఉండడం వల్ల వేసవి విడిది స్థావరాలకు ప్రసిద్ధి చెందింది.

వేసవి విడిది స్థావరాలు : సిమ్లా, కులు, కాంగ్రా, కాశ్మీర్, చుంబీలోయ, నైనిటాల్, రాణి ఖేట్, డార్జిలింగ్, అల్మోరా మొదలైనవి.

ఆపిల్ పండ్ల కు ప్రసిద్ధి చెందిన కులు, కాంగ్రా లోయలు పీరి పంజల్ పర్వత శ్రేణి నైరుతి భాగమైన దౌల్ ధార్ పర్వతాల్లో గలవు.

3. బాహ్య హిమాలయాలు లేదా శివాలిక్ కొండలు : ఇవి హిమాచల్ పర్వతాలకు దక్షిణంగా జమ్మూ కాశ్మీరు నుండి అరుణాచల్ ప్రదేశ్ వరకూ

Scanned with CamScanner

ఆవిచ్ఛిన్నంగా విస్తరించి వున్నాయి . దీని వెడల్పు హిమాచల్ ప్రదేశ్ లో 50 కి.మీ. అయితే అరుణాచల్ ప్రదేశ్ లో 15 కి.మీ. శివాలిక్ పర్వత శ్రేణి 500 మీటర్ల నుండి 1500 మీటర్ల వరకూ వుంది . ఇది వివిధ ప్రాంతాల్లో వివిధ పేర్లతో పిలవబడుతున్నది . అవి

జమ్మూ - జమ్మూకొండలు

గోరఖ్పూర్ - దుద్వాశ్రేణులు

అరుణాచల్ ప్రదేశ్ -మిష్మి, దాఫ్లా , అబోర్

అస్సాం - కచార్

డూన్స్ (Doons) : హిమాచల్ పర్వతాలను , శివాలిక్ కొండలను వేరు చేస్తున్న సన్నని సమతల భూభాగం గల లోయలను డూన్స్అంటారు.

ఉదాహరణ: డెహ్రాడూన్ , ప్లాటిడూన్ -ఉత్తరాఖండ్ కోట్లీ డూన్ -జమ్మూ

కనుమ : పర్వతాలలో ప్రయాణించడానికి వీలుగా ఏర్పడిన సహజ రహదారి మార్గాలనే కనుమలంటారు .

హిమాలయ పర్వతాల్లో గల ముఖ్యమైన

Scanned with CamScanner

కనుమలు పేర్లు : కైబర్ - బోలాన్,కారాకోరం షిప్కిలా , బారా లాచాల, నాథూలా,థగ్లా , నితిలా , బొమిడిలా,బుర్జిలా , జోజిలా.

భారతదేశపు గొప్ప బృహత్ మైదానాలు లేదా ఉత్తర మైదానాలు

ఈ మైదానాలు ఉత్తరాన గంగానది ముఖద్వారం నుండి సింధు నది ముఖద్వారం వరకు 3200 కి.మీ. పొడవునా పాకిస్తాన్ , భారత్ , బంగ్లాదేశ్ లలో వ్యాపించి వున్నాయి . మనదేశంలో ఈ మైదానం పశ్చిమాన రావి , సట్లేజ్ నదుల ఒడ్డు నుండి తూర్పున గంగా నదీ డెల్టా చివరి వరకు సుమారు 2400 కి.మీ. పొడవునా విస్తరించి వుంది . భారతదేశపు సగం జనాభా ఈ సారవంతమైన మైదానాల్లోనే నివశిస్తున్నారు . ఇచ్చట సారవంతమైన నేలలతో పాటు మంచి నీటి పారుదల సౌకర్యాలు వున్నందువలన ఇచ్చట ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి గణనీయంగా వుండును . ఇచ్చట గోధుమ , వరి , చెరకు , పప్పుదాన్యాలు , నూనెగింజెలు , జనుము వంటి పంటలు విస్తారముగా పండును . ఈ సమతల మైదానాలలో రవాణా

Scanned with CamScanner

సౌకర్యములు బాగా అభివృద్ధి చెందటం వలన అనేక పరిశ్రమలు గూడ ఇచ్చట నెలకొల్పబడ్డాయి .

🍒🍒మైదాన భూస్వరూపాలు🍒🍒

భాబర్ : శివాలిక్ కొండల పాదాల వెంబడి గంగానది ఉపనదులచే నిక్షేపించబడిన గులకరాళ్ళతో గూడిన సచ్ఛిద్ర ప్రాంతాన్ని బాబర్ అంటారు .

టెరాయి : బాబరుకు దక్షిణంగా , అధిక చెమ్మతోను , దట్టమైన అడవులతోను వుండే చిత్తడి ప్రాంతాన్ని టెరాయి అంటారు .

భంగర్ : టెరాయికి దక్షిణముగా ప్రాచీన కాలంలో ఏర్పడిన ఒండ్రు మైదానమును భంగర్ అంటారు .

. ఖాదర్ : టెరాయికి దక్షిణముగా ఉత్తరప్రదేశ్ , బీహార్ , పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రముల్లో ఇటీవల కాలంలో ఏర్పడిన ఒండ్రుమైదానాలను ఖాదర్ అంటారు .

రే లేదా కల్లార్ : ఉత్తర ప్రదేశ్ , హర్యానా రాష్ట్రాల్లోని కొన్ని ప్రాంతాలలో గల పొడిగా వుండే

Scanned with CamScanner

చవుడు , లవణీయ స్ఫటికీయ భూ భాగాలను రే లేదా కల్లార్ అంటారు . ఇది నిస్సార మృత్తికలతో వ్యవసాయానికి అంతగా అనుకూలముగా లేవు.

అంతర్వేది : రెండు నదుల మధ్య ప్రాంతాన్ని అంతర్వేది అంటారు . పంజాబ్ , హర్యానా రాష్ట్రాల్లో సారవంతమైన అంతర్వేదులు అత్యధికంగా వున్నాయి .

థార్ ఎడారి

ఇది ఆరావళి పర్వతాలకు వాయవ్యంగా వుంది . ఇది భారత ఉపఖండంలో అతి పెద్ద ఎడారి కావున దీనిని " భారతదేశపు గొప్ప ఎడారి " అంటారు . ఇది 2 లక్షల చ // కి // మీ // విస్తీర్ణంలో విస్తరించి వుంది . ఇది రాజస్థాన్ లో అధిక భాగం , హర్యానా , పాకిస్తాన్లలో కొద్ది భాగం విస్తరించి వుంది . ఇచ్చట వార్షిక వర్షపాతం చాలా తక్కువ 10 నుండి 50 సెం.మీ. వరకూ వుంటుంది . ముళ్లపొదల వంటి ఉద్భిజాలు అక్కడక్కడా కనిపిస్తాయి . ఇచ్చటి ఇసుక దిబ్బలు కొన్ని చోట్ల 150 మీటర్ల ఎత్తువరకూ వుండి ఎడారి ప్రాంతాన్ని అందంగా కనిపించేలా చేస్తాయి . రాజస్థాన్ ఎడారి ప్రాంతంలో

Scanned with CamScanner

" లూనీ " నది ప్రధాన నదిగా వుంది . వర్షం కురిసేటప్పుడు ఇతర ప్రవాహాలు కనిపించి తరువాత ఇసుకలో అంతర్భాగం అవుతాయి . రాజస్థాన్ ఎడారి ప్రాంతంలోనే భారతదేశపు ప్రాచీన జనపదాలైన జోద్ పూర్ , బికనీర్ , జైసల్మీర్ వంటి నగరాలు వెలిసాయి . ఇచ్చటి ప్రజలు గొప్ప సంస్కృతి సంప్రదాయాలు గలవారు . దేశంలో అత్యంత పొడవైన ఇందిరాగాంధీ కాలువ (650 కిలో మీటర్లు) థార్ ఎడారికి నీళ్లు అందిస్తోంది . దీని కారణంగా ఎడారి ప్రాంతంలో ఎన్నో హెక్టార్లు భూమి సాగులోకి వచ్చింది .

ద్వీప కల్ప పీఠభూమి

పీఠభూమి : సముద్ర మట్టానికి ఎత్తులో వుండి దాదాపు సమతలంగా ఒక వైపు వాలు కలిగిన భూస్వరూపాన్ని పీఠభూమి అంటారు .

ద్వీపకల్ప పీఠభూమి

బృహత్ మైదానాలకు దక్షిణంగా వుంది . 16 లక్షల చ // కి // మీ // వైశాల్యం గల ఈ పీఠభూమి దేశంలో అతిపెద్ద నైసర్గిక స్వరూపం . భూ విజ్ఞాన శాస్త్రజ్ఞుల అభిప్రాయం ప్రకారం భూమి లోపల నుండి జనించే ఊర్ధ్వజనిత

Scanned with CamScanner

బలాల వలన గోండ్వానా భూభాగంనకు చెందిన ఈ పురాతన భూభాగం సముద్రమట్టం కన్నా పైకి నెట్టబడి పీఠభూమిగా పిలవబడుతున్నది . దీని ఎత్తు 600 నుండి 900 మీటర్లు . ఇది త్రిభుజాకారంలో కలదు .

భారతదేశం యొక్క ఈ పీఠభూమిని నర్మదానది రెండుగా వేరు చేస్తుందని చెప్పవచ్చును అవి 1) నర్మదా నదికి ఉత్తరంగా వున్న మాల్వా పీఠభూమి . 2) నర్మదా నదికి దక్షిణంగా వున్న దక్కన్ పీఠభూమి .

🌲**మాల్వా పీఠభూమి** 🌲 ఇది వాయువ్యాన గల ఆరావళి పర్వతాలకు (రాజస్తాన్) . వింధ్య పర్వతాలకు మధ్యగలదు . ఇది దక్షిణ రాజస్తాన్ , మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రాల్లో విస్తరించి వుంది .

🌲**మాల్వా పీఠభూమి**🌲తూర్పు చివరి భాగాలను,దక్షిణ ఉత్తరప్రదేశ్ లో స్థానికంగా బుందేల్ ఖండ్ , భాగల్ ఖండ్ ఉన్నత భూములని జార్ఖండ్ లో చోటా నాగపూర్ పీఠభూమి అని అంటారు .

🌲**ఆరావళి పర్వతాలు**🌲ఇవి భారతదేశంలో గల ప్రాచీన ముడత పర్వతాలు . ఆరావళి పర్వతాల్లో ఎత్తైన

Scanned with CamScanner

శిఖరం గురుశిఖర్ . దీని ఎత్తు 1722 మీటర్లు . ఇది మౌంట్ అబూలో గలదు . ఈ మౌంట్ అబూ పట్టణంలోనే ప్రసిద్ధి చెందిన జైనుల దిల్వాలా దేవాలయం గలదు .

🌲చోటా నాగపూర్ పీఠభూమి🌲

మాల్వాపీఠభూమి తూర్పు చివరి భాగాన్ని జార్ఖండ్ లో స్థానికంగా చోటానాగపూర్ పీఠభూమిగా పిలువబడుతున్నది . ఈ పీఠభూమిలో అపారమైన బొగ్గు , ఇనుము నిక్షేపాలు కలిగి వుండటం వలన ఇచట బొకారో , టాటా ఇనుము - ఉక్కు కర్మాగారాలు స్థాపించబడ్డాయి . ఈ పీఠభూమి బొగ్గు , ఇనుమే గాకుండా అనేక ఖనిజాలకు నిలయమై జర్మనీలోని రూర్ లోయను పోలి వున్నది , గావునా దీనిని *Rure of India* గా పిలుస్తున్నారు .

🌲 **దక్కన్ పీఠభూమి** 🌲ఇది అగ్ని పర్వత క్రియ వలన ఏర్పడినది . అగ్ని పర్వత ఉధ్బేధనం జరిగినపుడు చివరిగా లావా పటాలు ఒకదానిపై ఒకటి క్షితిజ సమాంతరంగా నిక్షేపించబడటం వలన దక్కన్ పీఠభూమి ఏర్పడింది . దీని ఎత్తు తూర్పున 300 మీటర్లు నుండి పశ్చిమాన 900 మీటర్లు వరకూ వునది .

Scanned with CamScanner

అనగా ఇది త్రిభుజాకారములో పశ్చిమ నుండి తూర్పుకి వాలి వున్నది . ఈ పీఠభూమి యొక్క వాయవ్య భాగాన్ని మరాఠా పీఠభూమి అని ఆగ్నేయ భాగాన్ని తెలంగాణా పీఠభూమి అని దక్షిణ భాగాన్ని కర్నాటక పీఠభూమి లేదా మైసూర్ పీఠభూమిలని పిలుస్తారు .

🌲సాత్పురా పర్వతాలు 🌲నర్మదా , తపతి నదీ లోయల మధ్య లావాతో ఏర్పడిన సాత్పురా పర్వతాలు గలవు . సాత్పురా పర్వతాలలో ఎత్తైన ప్రాంతం మధ్యప్రదేశ్ లోని ' పచ్ మరి ' వేసవి విశ్రాంతి స్థావరం .

సాత్పురా పర్వతాల ఉత్తర భాగాన్ని మహదేవ్ కొండలంటారు (మధ్యప్రదేశ్) . సాత్పురా పర్వతాల దక్షిణ భాగాన్ని గర్విల ఘర్ కొండలంటారు . సాత్పురా పర్వతాల తూర్పు భాగాన్ని మైకేల్ పీఠభూమి అంటారు (చత్తీష్ ఘడ్) . సాత్పురా పర్వతాల పశ్చిమ భాగాన్ని రాజ్ విప్లా కొండలంటారు .

🍎పశ్చిమ కనుమలు🍎ఇవి దక్కన్ పీఠభూమికి పశ్చిమాన మహారాష్ట్రలోని భాందేస్ నుండి దక్షిణాన కన్యాకుమారి వరకూ పశ్చిమతీరానికి సమాంతరంగా 1600 కి.మీ. పొడవునా అవిచ్ఛిన్నంగా వ్యాపించి

Scanned with CamScanner

వున్నాయి . పశ్చిమకనుమలను సహ్యాద్రి పర్వతాలని కూడా పిలుస్తారు . సహ్యాద్రి పర్వతాలు దక్షిణాన తమిళనాడులోగల నీలగిరి పర్వతాలతో గుడలూరు (కడలూరు) వద్ద కలుస్తున్నాయి.

పశ్చిమ కనుమల్లో భాగమైన ముఖ్యమైన పర్వతాలు : అన్నామలై కొండలు (కేరళ), నీలగిరి కొండలు (తమిళనాడు),బాబాబుడాన్ కొండలు (కర్నాటక), పళని కొండలు (తమిళనాడు), కార్డమం (యాలకుల కొండలు) కేరళ, తమిళనాడు.

దక్షిణ భారతదేశంలోకెల్లా ఎత్తైన అనైముడి శిఖరము అన్నామలై కొండల్లో గలదు . దీని ఎత్తు 2695 మీటర్లు . నీలగిరి పర్వతాల్లో ఎత్తైన శిఖరం దొడబెట్టా దీని ఎత్తు 2637 మీటర్లు . నీలగిరి పర్వతాల్లో ప్రముఖ వేసవి విశ్రాంతి స్థావరం ఊటీ లేదా ఉదకమండలం . ఈ పశ్చిమ కనుమల్లోనే భారతదేశంలోనే గొప్ప జలపాతం అయిన జోగ్ లేదా జెర్సొప్పా కర్నాటకలోని శరావతి నదిపై గలదు .

🍎**తూర్పు కనుమలు**🍎 దక్కన్ పీఠభూమికి తూర్పు సరిహద్దుగా తూర్పు కనుమలున్నాయి . ఇవి పశ్చిమ కనుమలంత దృఢంగా లేవు . ఇవి

Scanned with CamScanner

క్రమరహితంగా వున్న కొన్ని కొండల వరసలు . ఇవి తూర్పు తీరానికి సమాంతరంగా ఉత్తరాన చోటానాగపూర్ పీఠభూమితోను దక్షిణాన నీలగిరి కొండలతోను కలుస్తున్నాయి . తూర్పు కనుమల్లో ఎత్తైన ప్రాంతం ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని విశాఖపట్నం జిల్లాలోనిచింతపల్లికి దగ్గరలో గల అరోమకొండ . దీని ఎత్తు 1680 మీటర్లు తూర్పు కనుమలకు స్థానికముగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అనేక పేర్లు గలవు . అవి

🌼. సింహాచలం కొండలు-(విశాఖపట్నం), 🌼.పాపి కొండలు -(ఉభయ గోదావరి జిల్లాలు), 🌼.నల్లమల కొండలు -(కర్నూలు), 🌼.పాల కొండలు- (కడప), 🌼.వెలిగొండలు -(నెల్లూరు),

🌼. శేషాచల కొండలు- (చిత్తూరు)

🌹 🌹 తీర మైదానాలు 🌹 🌹 భారతదేశానికి 6100 కి.మీ. పొడవైన తీరరేఖ కలదు . పశ్చిమాన 5 రాష్ట్రాలకు అరేబియా సముద్రంతోను తూర్పున 4 రాష్ట్రాలకు బంగాళాఖాతంతోను సరిహద్దు కలిగి తీరమైదానాలు ఏర్పడ్డాయి . దీవులతో కలిపి భారతదేశపు తీరరేఖ పొడవు 7516 కి.మీ. దేశంలో

Scanned with CamScanner

పొడవైన తీరరేఖ గుజరాత్ రాష్ట్రంలోను (1214.7 కి.మీ.) అతి తక్కువ తీరరేఖ గోవా రాష్ట్రంలోను (157.58 కి.మీ.) కలవు .

🍒🍒పశ్చిమ తీరమైదానం🍒🍒

పశ్చిమ తీరమైదానం గుజరాత్ లోని రాణ్ ఆఫ్ కచ్ నుండి మొదలయి తమిళనాడులోని కన్యాకుమారి వరకు విస్తరించివుంది . పశ్చిమ కనుమలు అరేబియా వైపు చొచ్చుకు రావటం వలన పశ్చిమతీరమైదానం సన్నగా అసమానముగా అక్కడక్కడా కొండల భూభాగంతో విస్తరించి వుంది . పశ్చిమ తీరమైదానం స్థానికముగా వివిధ పేర్లతో పిలవబడుతున్నది .అవి గుజరాత్ తీరం,కొంకణ్ తీరం,కెనరా తీరం, మలబార్ తీరం. గజరాత్ తీరంలో గల రాణ్ ఆఫ్ కచ్ అనేది ఉప్పుతో కూడుకున్న సమతల మైదానం . కొంకణ్ తీరం గోవా నుండి డామన్ వరకు 500 కి.మీ. పొడవునా వున్నది . కొంకణ్ తీరమైదానంలో ప్రవహిస్తున్న ప్రధాన నది వైతరణి . కర్నాటకలోని కెనరా తీరంలో ప్రవహిస్తున్న ప్రధాన నది శరావతి . మలబార్ తీరం , కొంకణ్ కెనరా తీరాలతో పోలిస్తే కాస్త వెడల్పుగా వుండటమే గాకుండా సరస్సులు , వెనుక జలాలు , లాగూన్లతో కూడుకొని

Scanned with CamScanner

వుంది . ఇచట అష్టముడి , వెంబనాడ్ అనే ప్రముఖ సరస్సులు గలవు .

తూర్పుతీర మైదానం ఇది ఒడిస్సాలోని మహానది డెల్టా నుండి ప్రారంభమై తమిళనాడులోని కావేరి డెల్టా వరకూ విస్తరించి వుంది . మహానది గోదావరి కృష్ణా కావేరి నదులతో ఏర్పడిన తూర్పు తీరమైదానాలు చాలా సారవంతమైనవి . ఈ తీర ప్రాంత మైదానాలను స్థానికంగా వివిధ పేర్లతో పిలుస్తున్నారు . పశ్చిమ బెంగాల్ -వంగ తీరం, ఒడిస్సా - ఉత్కళ తీరం, ఆంధ్రప్రదేశ్ -సర్కార్ తీరం, తమిళనాడు -కోరమండల్ తీరం ఒడిస్సాలోని చిల్కా సరస్సు , ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని కొల్లేరు , పులికాట్ సరస్సులు తూర్పు తీరంలో ముఖ్యమైన భౌగోళిక అంశాలు .

దీవులు మనదేశంలో రెండు ద్వీప సమూహాలు ఉన్నాయి అవి 1. బంగాళాఖాతంలోని అండమాన్ నికోబార్ దీవులు. 2. అరేబియా సముద్రం లోని లక్షదీవులు.

ఇతర దీవులు: రామేశ్వర ద్వీపం ఇండియా -శ్రీలంకల మధ్య కలదు మరియు శిలా ఉపరితలం గల పంబన్ దీవి కూడా మన్నార్ సింధూ శాఖకి సమీపంలో కలదు.

Scanned with CamScanner